

**Zespół do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa
Autorskiego i Praw Pokrewnych**

Propozycja działań

**na rzecz ochrony
praw autorskich i praw pokrewnych
2015 - 2017**

Warszawa, 2014 r.

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Dotychczasowa działalność Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych.....	5
3. Propozycje działań na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych	6
4. Naruszenia praw autorskich i praw pokrewnych w Polsce – opis zjawiska	7
5. Ekonomiczny wymiar naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych.....	9
6. Egzekwowanie praw autorskich i praw pokrewnych w Polsce	12
Postępowanie cywilne	12
Postępowanie karne.....	14
7. Cele strategiczne, cele pośrednie i sposoby działania	16
7.1. Cel strategiczny nr 1 – Umocnienie współpracy pomiędzy administracją i służbami państwowymi w celu skuteczniejszego zapobiegania naruszeniom praw własności intelektualnej (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Służba Celna RP, Ministerstwo Gospodarki, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuratura Generalna, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego).....	18
7.2. Cel strategiczny nr 2 – Poprawa sprawności postępowań przygotowawczych oraz sądowych dotyczących ochrony praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej	24
7.3. Cel strategiczny nr 3 – Ograniczanie naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej na targowiskach.....	26
7.4. Cel strategiczny nr 4 – Analiza aktualnych tendencji dotyczących naruszeń i egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych	28
7.5. Cel strategiczny nr 5 – Prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomości społecznej i prawnej w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych, innych praw własności intelektualnej oraz ich znaczenia dla rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy.	36
7.6. Cel strategiczny nr 6 – Wzmocnienie współpracy międzynarodowej.....	43
8. Zasady wprowadzania zmian do Propozycji.....	45
9. Skutki dla budżetu państwa.....	45

1. Wstęp

W ciągu ostatnich dwudziestu lat doświadczyliśmy dynamicznego rozwoju środków komunikacji elektronicznej i technologii cyfrowych, w tym internetu. Ich szerokie rozpowszechnienie zmieniało na trwałe nie tylko proces powstawania utworów czy systemy ich dystrybucji. Przekształceniu uległ całokształt otoczenia technicznego i organizacyjnego, w którym działają przemysły kreatywne, podmioty rozpowszechniające treści objęte ochroną prawną – autorską czy wreszcie ich odbiorcy. W zmienionych warunkach coraz powszechniejsze staje się zjawisko nielegalnego eksploatowania rezultatów cudzej twórczości i wynalazczości w środowisku cyfrowym, w tym związane z osiąganiem nieuprawnionych korzyści na komercyjną – często ogromną – skalę.

Jednocześnie bezspornym pozostaje fakt, że poszanowanie owoców pracy wynalazczej i twórczej oraz zapewnienie podmiotom własności intelektualnej należytej i skutecznej ochrony jest konieczne, by umożliwić rozwój społecznej kreatywności, świadomego uczestnictwa w kulturze i odpowiedni poziom poszanowania praw podmiotowych. W sferze ekonomicznej ochrona owoców twórczości i wynalazczości jest z kolei jednym z najważniejszych elementów konkurencyjnej, nowoczesnej i opartej na wiedzy gospodarki.¹ Naruszenia praw własności intelektualnej wpływają na ograniczenie wpływów budżetowych i negatywnie oddziałują na rynek pracy.²

Poszanowanie praw wyłącznych w środowisku cyfrowym wymaga zapewnienia efektywności krajowej i międzynarodowej ochrony praw autorskich i pokrewnych oraz ograniczenia skali nadużyć godzących w inne prawa związane w wytworami myśli ludzkiej. Aktywność organów publicznych w tym zakresie wymaga obecnie uwzględnienia wielu punktów widzenia: perspektywy uprawnionych twórców kultury, podmiotów licencjonujących (głównie organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi), użytkowników komercyjnych chronionych treści i odbiorców kultury. Każda z tych stron ma swoją rolę do odegrania w procesie tworzenia, dystrybucji i wykorzystania twórczości. Aktywność każdej z nich wymaga współpracy z pozostałymi; każda ma też swoje racje i potrzeby.

¹ Przewiduje się, że będzie ona wzrastać 7 krotnie szybciej niż cały unijny PKB w nadchodzących latach. Komunikat Komisji w sprawie treści na jednolitym rynku cyfrowym z dnia 18 grudnia 2012 r., COM(2012) 789 wersja ostateczna; http://www.prawoautorskie.gov.pl/media/konsultacje/COM_2012_789_PL_ACTE_f.pdf.

² Dla porównania. Udział praw autorskich i praw pokrewnych w PKB oraz zatrudnieniu w Polsce (w %) w 2010 r. wyniósł odpowiednio 4, 1% oraz 2, 3%, *Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union Industry– Level Analysis Report, European Patent Office and the Office for Harmonization in the Internal Market, September 2013*. Badanie jako pierwsze określa ilościowo ogólny wkład sektorów o wysokim wykorzystaniu praw własności intelektualnej (w tym praw autorskich i praw pokrewnych) w gospodarkę UE, w wieloaspektowym wymiarze. https://oami.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/contentPdfs/about_ohim/european_observatory/joint_report_epo_ohim_en.pdf.

Realia rzeczywistości cyfrowej wymagają dziś wykorzystywania wielu sposobów o charakterze legislacyjnym i pozaregulacyjnym, które mogą przyczynić się do ograniczenia skali naruszeń, skupiając się na:

- poprawie efektywności egzekwowania praw własności intelektualnej w Europie i w państwach trzecich oraz wykonywania zobowiązań wynikających z wiążących Polskę traktatów, konwencji i porozumień międzynarodowych.^{3,4,5,6,7.}

- wspieraniu rozwoju legalnych usług umożliwiających szeroki dostęp do dóbr kultury, w tym zintensyfikowaniu wysiłków zmierzających do opracowania modeli biznesowych i prawnych ułatwiających legalny, ponadgraniczny dostęp do treści online⁸;

- dbałości o świadomość społeczną w zakresie praw i obowiązków odbiorców dóbr kultury, społecznej wartości praw własności intelektualnej oraz korzyści płynących z ich ochrony⁹, a także promowania świadomego, krytycznego korzystania z technologii informatycznych.

Podsumowując, tylko powiązanie wielopłaszczyznowej aktywności organów władzy publicznej, która uwzględnia konieczność zachowania równowagi między prawami uprawnionych a obowiązkami użytkowników chronionych treści, może ułatwić ograniczenie skali naruszeń praw własności intelektualnej.

³ Traktat Światowej Organizacji Własności Intelektualnej sporządzony w Genewie dnia 20 grudnia 1996 r. o artystycznych wykonaniach i fonogramach (Dz. U. z 2004 r. Nr 41, poz. 375).

⁴ Traktat Światowej Organizacji Własności Intelektualnej o prawie autorskim sporządzony w Genewie dnia 20 grudnia 1996 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 3, poz. 12).

⁵ Międzynarodowa Konwencja o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych, sporządzona w Rzymie dnia 26 października 1961 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 125, poz. 800).

⁶ Akt paryski Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych, sporządzony w Paryżu dnia 24 lipca 1971 r. (Dz. U. z 1990 r. Nr 82, poz. 474).

⁷ Porozumienie w Sprawie Handlowych Aspektów Praw Własności Intelektualnej stanowiące załącznik nr 1 do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO), sporządzonego w Marakeszu w dniu 15 kwietnia 1994 r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 32, poz. 143).

⁸ O ile konsumenci mogą kupić płyty z muzyką w każdym sklepie, to często nie są w stanie jej kupić poprzez platformy internetowe. Przykładowo, utworzenie paneuropejskiego internetowego sklepu muzycznego wymagałoby negocjacji z szeregiem podmiotów zarządzających prawami autorskimi w 27 krajach (teraz w 28 – dop.). Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów – Europejska agenda cyfrowa; COM(2010) 245 wersja ostateczna.

⁹ Pomimo, że aż 96% Europejczyków (w tym 96 % Polaków) uważa, że własność intelektualna jest ważna, ponieważ wspiera innowacje i kreatywność, wynagradzając wynalazców, twórców i artystów za ich pracę, to jednocześnie, paradoksalnie istnieje duże społeczne przyzwolenie na świadome nabywanie towarów naruszających prawa własności intelektualnej. Zob.: *European citizens and intellectual property: perception, awareness, and behaviour. Office for Harmonization in the Internal Market (Trademarks and Designs)*, listopad 2013, http://www.prawoautorskie.gov.pl/media/ohim/European_public_opinion_study_01.pdf; streszczenie w języku polskim: http://www.prawoautorskie.gov.pl/media/ohim/EXECUTIVE_SUMMARY_PL.PDF; statystyki dotyczące Polski: <http://www.prawoautorskie.gov.pl/media/ohim/EUROPE – POLAND COMPARISON.docx>.

2. Dotychczasowa działalność Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych

W związku z bardzo wysokim poziomem obrotu bezprawnie produkowanymi i zwielokrotnianymi nośnikami, które naruszały prawa autorskie i prawa pokrewne w latach 90 ubiegłego wieku, przy ówczesnym Ministrze Kultury – na mocy ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych¹⁰ – powołany został w 2000 roku Zespół do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych (zwany dalej Zespołem).^{11,12} Od początku formuła Zespołu zakładała współpracę administracji państwowej z przedstawicielami uprawnionych (głównie z organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi). W wyniku prac Zespołu utworzono sieci kontaktowe oraz grupę roboczą działającą pod nazwą „Grupa Warszawska”, która prowadziła działań prewencyjne i zwalczające przestępczość przeciwko prawu autorskiemu i prawom pokrewnym na terenie targowisk ze szczególnym uwzględnieniem największego istniejącego w tamtym czasie bazaru w Europie – „Jarmarku Europa” na Stadionie X – lecia.

W związku ze zmieniającym się charakterem naruszeń, które zaczęły być dokonywane w coraz większym stopniu w internecie w 2007 roku opracowano i wdrożono dokument pt. *„Metodyka pracy Policji w ujawnianiu i zwalczaniu piractwa intelektualnego w Internecie”*. Ważnym momentem w działalności Zespołu było także doprowadzenie w 2010 r. do skreślenia Polski - ze względu na postępy poczynione w zwalczaniu fałszerstwa i piractwa - z listy obserwacyjnej „*Watch List*” amerykańskiego *Special 301 Report*.¹³

¹⁰ Art. 127¹ ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm – zwanej dalej ustawą) stanowi, że: „Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze zarządzenia, utworzy zespół do spraw przeciwdziałania naruszeniom prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz określi jego skład, zadania i tryb działania.”.

¹¹ Zespół do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych został powołany zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów nr 83 z dnia 9 listopada 2000 r. (M. P. z 2013 r., poz. 540); http://bip.kprm.gov.pl/portal/kpr/13/263/Zespol_do_Spraw_Przeciwdzialania_Naruszeniom_Prawa_Autorskiego_i_Praw_Pokrewnych.html.

¹² Zespołowi przewodniczy Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a w jego skład wchodzi przedstawiciele: Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Administracji i Cyfryzacji, Ministra Finansów (Służba Celna), Ministra Sprawiedliwości, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Zagranicznych, Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Gospodarki, Straży Granicznej, Policji, Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto, w pracach Zespołu uczestniczą przedstawiciele: Prokuratora Generalnego, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz inne osoby, w tym przedstawiciele organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi jak też przedstawiciele samorządnych zrzeszeń, których działalnością jest ochrona praw autorskich oraz praw pokrewnych.

¹³ Raport specjalny 301 (*Special 301 Report*) jest dokumentem Biura Przedstawiciela Handlowego USA omawiającym prawne aspekty oraz ekonomiczne konsekwencje naruszeń praw własności intelektualnej na świecie wraz z opisem sytuacji w różnych krajach. Zgodnie z prawem amerykańskim Przedstawiciel Handlowy USA ma obowiązek zidentyfikować te kraje, w których poziom przestępczości intelektualnej jest szczególnie wysoki lub istnieją są bariery dla USA w dostępie do rynku tych krajów. Z tego względu Raport 301 zawiera „listy krajów będących pod obserwacją” – tzw. „*Priority Watch List*” oraz „*Watch List*”. Umieszczenie danego kraju na priorytetowej liście obserwacyjnej („*Priority Watch List*”) lub „zwykłej” liście obserwacyjnej („*Watch*

Od 2007 r. naruszenia dokonywane w internecie stały się podstawowym sposobem bezprawnej eksploatacji cudzej twórczości, sprawiając, że przestępstwa związane z bezprawnym wytworzeniem lub obrotem materialnym nośnikiem utworu są coraz rzadsze. Sprawia to, że – ze względu na ponadgraniczny charakter internetu – coraz większego znaczenia nabiera współpraca międzynarodowa służąca ochronie praw własności intelektualnej. Powyższe zmiany sprawiają, że ewoluuje rola niektórych członków Zespołu, np. Służba Celna czy Straż Graniczna koncentruje się w sposób naturalny przede wszystkim na naruszeniach praw do znaku towarowego.

Zmiana podstawowych sposobów popełniania naruszeń, jaka miała miejsce w ostatnich latach, wymusza na członkach Zespołu przemyślenie swojej obecnej roli i dostosowanie podstawowych form aktywności do nowych potrzeb związanych przede wszystkim z ochroną własności intelektualnej w środowisku cyfrowym.

3. Propozycje działań na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych

Do zadań Zespołu należy m.in. przedstawianie analizy sytuacji, oceny zjawisk, propozycji działań prewencyjnych, czy wreszcie legislacyjnych.¹⁴ Wynikiem aktywności instytucji państwowych współdziałających z organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz innymi podmiotami społecznymi reprezentującymi właścicieli praw winno być także rozpoznawanie mechanizmów wykorzystywanych przy naruszeniach praw.

Równie ważnym aspektem jest wymiana doświadczeń i dobrych praktyk, podnoszenie poziomu świadomości i przygotowania zawodowego reprezentowanych służb i organów władzy publicznej co do obowiązujących przepisów oraz dozwolonych i niedozwolonych praktyk użytkowników. Ta ostatnia forma aktywności nabiera szczególnego znaczenia w przypadku szeroko rozumianych organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, gdyż poziom ich wiedzy specjalistycznej bezpośrednio wpływa na sposób egzekucji prawa, a tym samym na zakres realnie istniejących praw, których ochronę polskim obywatelom i przedsiębiorcom gwarantują przepisy Konstytucji RP i innych aktów powszechnie obowiązującego prawa.

List”) wskazuje na to, że istnieją w nim szczególnie problemy w odniesieniu do egzekwowania praw własności intelektualnej lub ograniczenia w dostępie do rynku.

¹⁴ Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów nr 83 z dnia 9 listopada 2000 r. sprawie utworzenia Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych, zob. przyp. 17.

„§ 3. Do zadań Zespołu należy opracowywanie wniosków i propozycji dotyczących usprawnienia koordynacji działań organów administracji rządowej w zakresie skuteczności zwalczania naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych, w szczególności:

- 1) przedstawianie Prezesowi Rady Ministrów bieżącej analizy sytuacji w zakresie przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych;
- 2) przedstawianie propozycji działań mających na celu zapobieganie naruszeniom prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz zwalczanie naruszeń;
- 3) przygotowywanie propozycji zmian legislacyjnych zmierzających do skuteczniejszego egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych;
- 4) dokonywanie okresowej oceny postępów działań w zakresie zwalczania naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych.”.

„Propozycje działań na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych” (zwane też dalej w dalszej części niniejszego opracowania Propozycjami), przygotowywany w ramach prac międzyresortowego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych¹⁵, ma wyznaczać podmiotom publicznym podstawowe kierunki ich aktywności w zakresie ochrony prawa autorskiego i praw pokrewnych. Propozycje dotyczą zatem tylko pewnego, choć bardzo istotnego i widocznego, wycinka problemów związanych z naruszeniami szeroko rozumianych praw własności intelektualnej.

4. Naruszenia praw autorskich i praw pokrewnych w Polsce – opis zjawiska

Potocznie używany na naruszenia praw autorskich i praw pokrewnych termin „piractwo” jest współcześnie przez przedstawicieli doktryny odnoszony do *„wytwarzania, względnie rozpowszechniania produktów z naruszeniem praw własności intelektualnej (praw autorskich, pokrewnych, patentu, znaku towarowego, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego). Za piractwo uważa się również bezprawne przechwytywanie nadań radiowych i telewizyjnych, a także innych usług świadczonych w społeczeństwie informacyjnym.”*¹⁶

Z punktu widzenia ochrony praw autorskich i praw pokrewnych najistotniejszym problemem są przede wszystkim następujące sposoby naruszania tych praw:

- nieuprawnione rozpowszechnianie w internecie chronionych utworów (w tym fotografii i utworów plastycznych), artystycznych wykonań, fonogramów, wideogramów, nadań, programów komputerowych;
- publiczne odtwarzanie bez zgody właściciela praw autorskich i pokrewnych utworów muzycznych i filmów;
- wykorzystywanie nielegalnego oprogramowania komputerowego w bieżącej działalności gospodarczej;
- wydawanie i rozpowszechnianie książek bez ważnych licencji;
- produkcja i wprowadzanie do obrotu nośników optycznych zawierających treści chronione prawami autorskimi i prawami pokrewnymi bez udzielonych licencji;
- zaniżanie przez legalne wydawnictwa liczby wydrukowanych egzemplarzy i niezgłaszanie – wbrew warunkom licencji – dodruków;
- bezprawne wprowadzanie do obrotu usług świadczonych w społeczeństwie informacyjnym obejmujących m. in. elektroniczne zwielokrotnianie baz danych, czy artykułów prasowych w ramach komercyjnego monitoringu gazet i czasopism, a następnie ich dystrybucja i publikacja;

¹⁵ Propozycje powstaje w cyklu trzyletnim.

¹⁶ Definicja za: J. Barta, R. Markiewicz, *Prawo autorskie*, Warszawa 2010, str. 403.

- bezprawne przechwytywanie i dzielenie sygnału telewizyjnego dokonywane w sieciach kablowych i na platformach cyfrowych oraz za pośrednictwem internetu;
- nielegalne kopiowania całych publikacji przez punkty świadczące usługi ksero, a następnie ich sprzedaż.

Dostrzegalne są również problemy dotyczące utworów architektonicznych.

W ocenie Zespołu wspomniane rodzaje naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych są nadal aktualne.¹⁷ Podobnie, choć w znacznie mniejszym stopniu, konieczne jest nadal przeciwdziałanie obrotowi materialnych nośników utworów rozprowadzonych na bazarach i targowiskach, do czego przyczyniają się zorganizowane akcje Policji, Służby Celnej i innych kompetentnych organów.

Niewątpliwie istotniejsze do odnotowania jest jednak to, że rozwój nowych technologii doprowadził jednak do powstania nowych modeli biznesowych, które służą wykorzystywaniu cudzej twórczości bez zgody uprawnionych w środowisku cyfrowym. Powstało również nowe pokolenie użytkowników komercyjnych, którzy z pośredniczenia w udostępnianiu w internecie utworów muzycznych, filmów, a także i innych przedmiotów objętych ochroną prawną uczyniło – kosztem uprawnionych i legalnych dystrybutorów dóbr kultury – stałe źródło nielegalnego dochodu. Większość z nich czerpie korzyści finansowe, stosując świadomie połączenie modelu reklamowego (zyski z reklam udostępnianych na nielegalnych serwisach) z modelem pobierania opłat za dostęp do treści czy możliwość ich pobrania.¹⁸ W badaniu wyróżnia się 6 podstawowych modeli biznesowych istotnych z punktu widzenia naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych. Tytułem zasygnalizowania należy wskazać, że najpopularniejszym są:

- 1) TV na żywo;¹⁹
- 2) Społeczności P2P;
- 3) Wspólnota subskrypcji;
- 4) *Rewarded Freemium*;²⁰
- 5) Transakcje muzyczne;

¹⁷ Por. Propozycje działań na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych 2008– 2010 przyjęty przez Zespół do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych, dostępny na stronie: http://www.prawoautorskie.gov.pl/media/raporty/program_prawo_autorskie_2008_2010.pdf.

¹⁸ Opracowanie takie zostało dokonane przez brytyjską organizację zbiorowego zarządzania Performing Right Society for Music wspólnie z Google, „*The six business models for copyright infringement. A data– driven study of websites considered to be infringing copyright*”.
<http://www.prsformusic.com/aboutus/policyandresearch/researchandconomics/Documents/TheSixBusinessModelsofCopyrightInfringement.pdf>.

¹⁹ I tak na przykład: segment 1) TV na żywo stanowi aż 33 % zbadanych miejsc i jest najszybciej rozwijającym się segmentem, ze średnim wzrostem globalnych odsłon o około 61 % (w okresie dwunastu miesięcy badanego okresu). Drugim najszybciej rozwijającym się segmentem tego rynku, ze średnią wzrostu globalnych wejść na strony (około 17% rocznie) to tzw. 2) Społeczności P2P. Najmniejsze (bo 5%) są 3) Wspólnoty subskrypcyjne. 4) *Rewarded Freemium* stanowi 18% zaś 5) Transakcje muzyczne to udział (13%) odnotowujący tendencję spadkową. Najmniejszy bo 12% segment to także spadający osadzony *streaking*.

²⁰ Model biznesowy, w którym produkt lub usługa (najczęściej oprogramowanie, gra komputerowa, usługa internetowa) jest dostępna za darmo, ale korzystanie z zaawansowanych funkcji lub uzyskanie niektórych wirtualnych dóbr wymaga wykupienia wersji premium.

6) *Embedded streaming* (wbudowywanie osadzonych obiektów video na innej stronie internetowej).

W środowisku cyfrowym powstał złożony system, w którym korzyści finansowe odnoszą różne podmioty gospodarcze: właściciele stron, dostawcy usług internetowych (np. hosting), usługodawcy (chmura), operatorzy telekomunikacyjni, reklamodawcy, pośrednicy reklamowi, firmy obsługujące płatności, wyszukiwarki czy serwisy społecznościowe.

Zjawisko to od kilku lat dotyczy też bezpośrednio Polski. Polskie badania statystyczne przeprowadzane na przestrzeni ostatnich lat wskazują na wzrost przestępczości intelektualnej, w szczególności za pośrednictwem internetu. Według raportu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dotyczącego bezpieczeństwa (2011 r.) skala przestępstw stwierdzonych i wykrytych przeciwko prawom własności intelektualnej w Polsce wzrosła w niektórych obszarach nawet o 300 % rocznie.²¹ Z kolei *Transparency Report* przygotowany przez firmę Google w styczniu 2014 r. wśród pięciu serwisów na świecie, wobec których najczęściej żądano usunięcia bezprawnie rozpowszechnianych treści, wymienia jeden należący do polskiej firmy.²²

Specyfika naruszeń dokonywanych w środowisku cyfrowym – przy jednoczesnym braku międzynarodowych standardów ochrony własności intelektualnej w internecie – prowadzi do konieczności przemyślenia dotychczasowej polityki ochrony praw uprawnionych. Z jednej strony represja karna zasadne wydaje się ukierunkowanie działalności kompetentnych organów na egzekwowanie odpowiedzialności sprawców, którzy ze swej przestępczej działalności uczynili stałe źródło dochodu, a nie indywidualnych konsumentów dóbr kultury. Z drugiej zaś strony – jak pokazały inicjatywy w kilku państwach Europy Zachodniej²³ – efektywne okazuje się tworzenie koalicji z legalnymi pośrednikami w łańcuchu finansowania nielegalnych serwisów internetowych. Samoregulacja, współpraca i dobre praktyki wypracowane z ich udziałem pozwalają ograniczyć wysokość budżetów reklamowych lokowanych u nielegalnych pośredników, a także blokować transfery płatności dokonywanych na ich rzecz. Skutkiem jest zmniejszenie skali działalności nielegalnych serwisów dzięki odcięciu ich od podstawowych źródeł finansowania. Tego rodzaju rozwiązania sprawiają ponadto, że zwalczanie naruszeń prawa autorskiego w żadnym momencie nie dotyka w jakikolwiek sposób sfery praw obywatelskich.

5. Ekonomiczny wymiar naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych

Niezbędnym elementem ocennym przy analizie zjawisk naruszeń praw autorskich i praw

²¹ Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2011 roku, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Warszawa 2012 r. <https://www.msw.gov.pl/download/1/15447/RaportostaniebezpieczenstwawPolscew2011roku.pdf>.

²² <http://www.google.com/transparencypreport/>.

²³ „Porozumieniu w sprawie sprzedaży przez Internet towarów podrabianych” (*Memorandum of Understanding on the sale of Counterfeit Goods over the Internet*).

http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/memorandum_04052011_en.pdf,

które zostało podpisane przez przedstawicieli praw oraz dostawców usług internetowych w Brukseli w maju 2011 r.

pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej jest dokładny obraz ukazujący skalę, natężenie oraz modele dystrybucji nielegalnych treści i sposoby uzyskiwania korzyści majątkowych z tego tytułu. Równocześnie należy zadbać o informacje, w jaki sposób kształtują się na tym tle dochody twórców i legalnych dystrybutorów oraz czy, a jeśli tak to, jakie są bariery rozwoju polskich legalnych dystrybutorów kultury oraz jakie są w tym zakresie tendencje światowe.

Niezbędne w tym wypadku jest powołanie już obecnie dostępnych informacji, które pozwalają uzmysłowić sobie, jaki jest ekonomiczny wymiar praw własności intelektualnej. Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Komisję Europejską w ślad za Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) wartość międzynarodowego handlu podrobionymi i pirackimi towarami wzrosła z niewiele ponad 100 mld USD w roku 2000 do 250 mld USD w roku 2007. Według OECD wolumen ten przewyższa krajowy PKB około 150 gospodarek. Natomiast opublikowane przez Komisję Europejską dane dotyczące działalności organów celnych państw członkowskich wskazują, że liczba zarejestrowanych spraw dotyczących towarów, w przypadku których zachodziło podejrzenie naruszenia praw własności intelektualnej, wzrosła z 26 704 w roku 2005 do 43 572 w roku 2009, czyli o ok. 60% w przeciągu pięciu lat.²⁴ Światowa Organizacja Handlu posiłkując się danymi celnymi Komisji Europejskiej (2012) – podaje, że w roku 2011 naruszenia praw autorskich i praw pokrewnych stanowiły 1,12 % wszystkich naruszeń wykrytych wskutek działań służb celnych.²⁵ Według kryterium wartości naruszenia praw autorskie i praw pokrewnych stanowiły 1,09 % wśród naruszeń innych praw.²⁶ 93,36% stanowiły naruszenia znaków towarowych, wzory i modele użytkowe 4%, zaś naruszenia z tytułu patentów 1,55 %.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ostatnim czasie poświęca dużo uwagi badaniu praktyki funkcjonowania dystrybucji dóbr kultury w środowisku cyfrowym w różnych sektorach przemysłów kreatywnych, w tym także analizie form naruszania prawa autorskiego i praw pokrewnych w internecie. Pod koniec września 2013 r. został opublikowany raport dotyczący funkcjonowania elektronicznego rynku treści muzycznych w Polsce.²⁷ Raport prezentuje stan

²⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Jednolity rynek w obszarze praw własności intelektualnej – Wspieranie kreatywności

i innowacji celem zapewnienia wzrostu gospodarczego, atrakcyjnych miejsc pracy oraz wysokiej jakości produktów i usług w Europie, dokument COM(2011) 287 z dnia z dnia 24 maja 2011 r.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0287:FIN:PL:PDF>.

²⁵ *Report on EU Customs Enforcement of Intellectual Property Rights: Results at the EU Border – 2011*. 97% stanowiły naruszenia znaków towarowych, wzory i modele użytkowe 1,14%, zaś naruszenia z tytułu patentów 0,73 %.

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics/2012_ipr_statistics_en.pdf.

²⁶ 93,36% stanowiły naruszenia znaków towarowych, wzory i modele użytkowe 4%, zaś naruszenia z tytułu patentów 1,55 %. *Report on EU Customs Enforcement of Intellectual Property Rights: Results at the EU Border – 2011*, op. cit.

²⁷ Patryk Gałuszka: „Raport dotyczący funkcjonowania elektronicznego rynku treści muzycznych w Polsce”, na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego; http://www.prawoautorskie.gov.pl/media/galuszka /raport_galuszka.doc. Dr Patryk Gałuszka jest ekonomistą i medioznawcą z Uniwersytetu Łódzkiego.

i perspektywy rozwoju rynku sprzedaży elektronicznych treści muzycznych w Polsce. Zawiera charakterystykę modeli biznesowych, ale też opisuje sposoby korzystania z muzyki online przez internautów. W styczniu 2014 r. ukazało się badanie dotyczące rynku audiowizualnego.²⁸ Wskazuje ono, że liczba widzów chodzących do kina, która w ciągu kilku ostatnich lat stale rosła, zaczyna spadać; równolegle zaś dynamicznie wzrasta liczba materiałów audiowizualnych użytkowanych w Internecie. Dystrybucja audiowizualnych materiałów cyfrowych stała się najpopularniejszą i najczęstszą formą ich rozpowszechnienia, a korzystanie z Internetu jako narzędzia do oglądania lub pobierania filmów jest coraz bardziej naturalne.²⁹ Ten trend będzie prawdopodobnie narastał m.in. ze względu na rozwój dostępu do szerokopasmowego Internetu w Polsce.

Jednocześnie badanie pokazuje bariery spowalniające rozwój legalnych usług. Należą do nich m.in. problemy z egzekwowaniem praw w stosunku do podmiotów działających nielegalnie. Raport ukazuje także deklarowane przez internautów powody korzystania z nielegalnych kopii filmów oraz ich sposób rozumienia bezprawności działań. I tak, blisko połowa badanych internautów (47%) potwierdziła, że oglądała lub pobierała nielegalne kopie filmów w Internecie. Najczęstszymi wskazanymi powodami były zbyt wysokie koszty dostępu do legalnych kopii materiałów wideo w Internecie (47%) oraz niedostępność legalnych kopii filmów (25%). Wśród czynników wskazanych przez operatorów platform VOD na dużą uwagę zasługuje kwestia umiejętności rozpoznawania legalnych i nielegalnych kopii utworów. Jak wynika z badania 70% internautów nie potrafi jednoznacznie stwierdzić, czy materiał video oferowany przez portal, z którym zetknęli się w Internecie, narusza prawa autorskie. Umiejętność rozpoznania legalności kopii w większości przypadków zadeklarowało jedynie 17% badanych. Tego rodzaju wyniki pokazują, jak niski jest poziom świadomości użytkowników Internetu nie tylko w przypadku ich praw i obowiązków, ale w ogóle umiejętności rozpoznania sytuacji faktycznej, w jakiej się znajdują, korzystając z sieci.

Przygotowywane są także kolejne badania, które będą dotyczyć: wydawniczego oraz rynku gier komputerowych. Wyniki powyższych analiz będą stanowić wstęp do racjonalnej debaty

²⁸ Badanie rynku audiowizualnego. Konkurencyjność sektora audiowizualnego Polski – wyzwania dla dystrybutorów, Warszawa, grudzień 2013, na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Media Desk Polska i Stowarzyszenia Filmowców Polskich – Związku Autorów i Producentów Audiowizualnych.

²⁹ „Problem piractwa jest oceniany przez managerów serwisów VOD jako najpoważniejsze zagrożenie dla rozwoju tej formy dystrybucji cyfrowej. W wywiadach wskazali oni na różnorodne powody występowania tego zjawiska:

- Brak respektowania prawa.
- Brak etosu wartości intelektualnej, a nawet : „kultura kradzieży”. Nielegalne pobieranie treści z Internetu w wielu grupach nie jest negatywnie oceniane, istnieje wręcz społeczne przyzwolenie na ten proceder. Nawet osoby o wysokim statusie społecznym swobodnie deklarują takie postępowanie.
- Brak wiedzy i świadomości – część osób może nie odróżniać legalnych i nielegalnych źródeł, szczególnie jeśli w przypadku tych drugich ponosi się opłaty.
- Ograniczenia legalnych źródeł.
- Licencje niedopuszczające emisji za granicą i z zagranicy.
- Rozdrobnienie rynku – brak platform VOD, które posiadają materiały wszystkich producentów (co może być niewygodne i niezrozumiałe dla konsumentów).” Badanie rynku audiowizualnego, op.cit. str. 23 i nast.

publicznej na ten temat i ewentualnych inicjatyw legislacyjnych, a także przygotowanie Rządu RP do aktywnego udziału w europejskiej debacie o przyszłości prawa autorskiego.

Doraźna działalność badawcza w tym zakresie jest uzupełniana przez stałą aktywność utworzonego w 2009 r. „Obserwatorium Kultury”, działającego w ramach Narodowego Centrum Kultury. Obserwatorium jest instytucją publiczną odpowiedzialną za prowadzenie badań oraz popularyzację wyników badań sektora kultury w Polsce. Tworzy ono ogólnodostępną platformę dokumentującą dobre praktyki w obszarze polityki kulturalnej, działalność krajowych oraz zagranicznych obserwatoriów i instytutów badawczych oraz gromadzi raporty z badań.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego reprezentuje także RP w pracach Europejskiego Obserwatorium do Spraw Naruszeń Praw Własności Intelektualnej (*The European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights*) – europejskiej agendy będącej ośrodkiem eksperckim w zakresie informacji i danych dotyczących naruszeń praw własności intelektualnej, punktem spotkań dla partnerów społecznych i przedstawicieli praw³⁰, a także jednostką zajmującą się na poziomie międzynarodowym opracowywaniem i upowszechnianiem najlepszych praktyk.

6. Egzekwowanie praw autorskich i praw pokrewnych w Polsce

Obserwacja praktyki funkcjonowania szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości pozwala ocenić, czy prawa własności intelektualnej są skutecznie egzekwowane, a interesy uprawnionych i użytkowników należycie wyważone i chronione. Obserwacja tego rodzaju pozwala też na zbadanie, na jakie prawne i faktyczne ograniczenia napotykają w praktyce różne podmioty, chcące legalnie korzystać z utworów i przedmiotów praw pokrewnych. To punkt wyjścia do rozmowy o jakichkolwiek propozycjach usprawnienia procedur działania organów sądowych czy podmiotów zapewniających szeroko rozumianą ochronę prawną twórczości.

Postępowanie cywilne

Trudności związane z dochodzeniem roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich i praw pokrewnych w internecie pozostają w Polsce znacznym problemem. Z konsultacji społecznych³¹ przeprowadzonych na początku 2013 r. przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wynika, że procedura wynikająca z postanowień dyrektywy 2004/48/WE nie jest wystarczająco

³⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 386/2012 z dnia 19 kwietnia 2012 r. w sprawie powierzenia Urzędowi Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory) zadań związanych z egzekwowaniem praw własności intelektualnej, w tym zwoływania posiedzeń przedstawicieli sektora publicznego i prywatnego w charakterze europejskiego obserwatorium do spraw naruszeń praw własności intelektualnej (Dz. U. L 129 z 16.05.2012).

³¹ <http://www.prawoautorskie.gov.pl/pages/posts/komisja-prowadzi-konsultacje-w-sprawie-cywilnych-srodkow-egzekwowania-praw-wlasnosci-intelektualnej-76.php>

skuteczna.³² Dostrzegła to zresztą Komisja, która w jednej z przyczyn tego stanu rzeczy upatruje w zwiększeniu naruszeń praw własności intelektualnej za pośrednictwem internetu. Wspomnieć należy, że dyrektywa – pomimo standardów prawnych służących egzekwowaniu różnego rodzaju praw – nie była konstruowana w celu ograniczenia skali tego rodzaju naruszeń.

Wiele czynów zabronionych dotyczących prawa autorskiego i praw pokrewnych dokonywanych przez internet, posiada drobny charakter. Jednak do szacunkowych strat po stronie właścicieli praw przyczynia się ich masowość i powszechność. W chwili obecnej zwalczanie naruszeń na drodze procesu cywilnego wymagałoby więc wytaczania wielu powództw i zgromadzenia dużej liczby środków dowodowych.

Z powodu wysokich kosztów zniechęca to wielu uprawnionych z korzystania z tej drogi dochodzenia roszczeń.

Trudności sprawia też dochodzenie roszczeń przy naruszeniach dokonanych w internecie przez podmioty mające siedzibę albo lokujące swoje serwery poza granicami Polski. Wciąż brak jest międzynarodowych standardów w tym zakresie, niestety także w Unii Europejskiej.

Wydaje się więc, że ściganie indywidualnych drobnych naruszeń dokonywanych przez użytkowników Internetu, czy to na drodze cywilnoprawnej, czy też karnej nie spowoduje zmniejszenia się skali naruszeń praw własności intelektualnej. Coraz bardziej na czasie wydaje się więc wypracowanie rozwiązania systemowego polegającego na większym zaangażowaniu pośredników – dostawców dostępu do internetu i przedsiębiorców świadczących usługi społeczeństwa informacyjnego – w zwalczanie i zapobieganie temu zjawisku.³³ Dotyczy to zarówno procesu gromadzenia środków dowodowych, jak i określenia zasad odpowiedzialności za czerpanie korzyści majątkowych z usług i narzędzi, które są przede wszystkim wykorzystywane do nielegalnej wymiany utworów w sieci. Oczywiście kwestią pozostaje przy tym ochrona informacji – szczególnie danych osobowych – które powinny być udostępniane wyłącznie na żądanie władzy sądowniczej.

Niska efektywność procedury dochodzenia roszczeń związanych z naruszeniami praw autorskich i pokrewnych w Polsce ma także swoje źródła w niedostatkach polskiego wymiaru sprawiedliwości. W przeprowadzonych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego konsultacjach wskazywano na takie problemy, jak: długotrwałość i przewlekłość postępowań, brak wyspecjalizowanych sądów i nieodpowiednie merytoryczne przygotowanie sędziów do orzekania w sprawach z zakresu własności intelektualnej (efektem jest niejednolite orzecznictwo), wysokie koszty postępowania, trudności i wysokie koszty gromadzenia materiału dowodowego (w szczególności dotyczące uzyskiwania informacji o naruszeniach dokonywanych w internecie) czy nieefektywny system egzekucji. Niedoskonałość przepisów prawa była tu sygnalizowana jako jedna

³² Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego oraz Komitetu Regionów: Stosowanie dyrektywy 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej, dokument nr COM(2010) 779 z dnia 22 grudnia 2010 r., dostępny na stronie: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0779:FIN:PL:PDF>.

³³ Por. przyp. 23.

z przyczyn nieefektywności systemu, ale nie jako przyczyna jedyna.

Rozwiązaniem takiemu stanowiłoby utworzenie w strukturze krajowego sądownictwa powszechnego specjalnych wydziałów rozpatrujących sprawy z zakresu własności intelektualnej (tzw. sąd własności intelektualnej).³⁴

Postępowanie karne

Wspomniane bariery przy dochodzeniu roszczeń cywilnoprawnych są jedną z przyczyn, wobec której uprawnieni często korzystają z możliwości ścigania naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych na drodze postępowania karnego. Świadczą o tym statystyki postępowań. W latach 2009 do 2011 za popełnienie czynów niedozwolonych przeciwko prawom własności intelektualnej prawomocnie skazano 7 004 osoby. Natomiast w tym samym okresie w sądach cywilnych liczba spraw dotyczących naruszenia dóbr intelektualnych wyniosła 4 763.³⁵

Uwypuklić należy fakt, że część przepisów karnych ustawy prawno autorskiej, określając typ podstawowy, dodatkowo tworzy typ kwalifikowany poszczególnych przestępstw. Zaostrzenie sankcji ma głównie miejsce w przypadku uczynienia sobie z popełniania przestępstwa stałego źródła dochodów, albo też organizowania lub kierowania działalnością przestępczą. Przepisy te zostały skonstruowane tak, aby przede wszystkim skupiać się na ściganiu naruszeń o charakterze komercyjnym i dokonywanych na dużą skalę. Jest to podejście słuszne i adekwatne do obecnej rzeczywistości. Jednak przepisy karne w prawie autorskim równie często są stosowane w sprawach naruszeń niekomercyjnych, dokonywanych sporadycznie przede wszystkim przez użytkowników internetu. W praktyce konieczne jest stałe analizowanie szybko zmieniających się zachowań użytkowników sieci w celu oddzielenia w maksymalnie precyzyjny sposób aktywności legalnej i sankcjonowanej, podnoszenie poziomu świadomości użytkowników sieci oraz wiedzy specjalistycznej funkcjonariuszy organów kompetentnych w tym zakresie. Należałoby zwrócić uwagę na konieczność zróżnicowania stopnia represji karnej właśnie w zależności od rodzaju naruszeń i sankcjonować w sposób szczególny przejawy naruszeń o charakterze komercyjnym, przynoszących nielegalne dochody. Stosując środki prawa karnego należy mieć także na uwadze konieczność podejmowania działań mających na celu pozbawienie sprawców przestępstw korzyści z nich wynikających (przepadki przedmiotów, zabezpieczenia majątkowe, kary grzywny). Zdają się one być nawet dotkliwsze niż orzeczone kary pozbawienia wolności w zawieszeniu.

Zgodnie ze statystykami Ministerstwa Sprawiedliwości w 2012 roku na podstawie

³⁴ Więcej informacji na ten temat w: Realizacja ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych 2013; http://www.prawoautorskie.gov.pl/media/Realizacja_ustawy_o_prawie_autorskim_2013.pdf.

³⁵ Raport dotyczący ochrony praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej w Polsce w latach 2009 – 2011 przygotowany przez Zespół do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych, dostępny na stronie:

http://www.prawoautorskie.gov.pl/media/raporty/Raport_statystyki_za_2009_2011.pdf.

Podane statystyki obejmują sprawy dotyczące wszystkich praw własności intelektualnej oraz zwalczania nieuczciwej konkurencji.

o przepisów karnych z ustawy osądzono ogółem 671 osób, z pośród których prawomocnie skazano 361. W tych przypadkach naruszenie prawa autorskiego stanowiło czyn główny. Warunkowo umorzono postępowanie wobec 317 osób. Najwięcej wyroków skazujących orzeczono w związku z bezprawnym rozpowszechnianiem przedmiotów ochrony prawa autorskiego lub praw pokrewnych w oparciu o art. 116 ust. 1 – 4 (233 orzeczenia). Istotna ilość wyroków skazujących dotyczyła także obrotu nielegalnymi kopiami utworów lub przedmiotów praw pokrewnych – art. 118 ust. 1 – 3 (93 orzeczenia).

Najczęściej orzekaną karą (181 wyroków) była grzywna samoistna – wartość kwotowa kary najczęściej nie przekraczała 1000 zł (131 wyroków). W stosunku do 154 osób orzeczono karę pozbawienia wolności, z czego 151 wyroków orzeczonych zostało z zawieszeniem wykonania kary. Wymiar kary pozbawienia wolności najczęściej mieścił się w granicach pomiędzy 6 miesięcy a 1 rokiem (110 wyroków). Kara ograniczenia wolności została orzeczona 24 razy. Najczęściej wymierzana była ona w postaci prac publicznych (23 wyroki) trwających od 4 do 6 miesięcy (18 wyroków).

W statystykach z lat 2007 – 2012 zauważalna jest tendencja spadkowa dotycząca liczby skazań w sprawach o przestępstwa określone w ustawie. Przykładowo jeszcze w 2007 orzeczono 1020 wyroków skazujących, a w 2011 już tylko 424. Trend ten wiązany jest ze zmianą sposobów korzystania z treści chronionych prawem autorskim. Naruszenia dokonywane są coraz częściej za pośrednictwem internetu, przy jednoczesnym spadku zainteresowania nabywaniem kopii utworów utrwalonych na nośnikach. Dodatkowym utrudnieniem jest brak odpowiedniej współpracy międzynarodowej w przypadku przestępstw mających charakter komercyjnych naruszeń dokonywanych na skalę masową. Znaczna część z nich popełniana jest poza polską jurysdykcją.³⁶

³⁶ Tezy. Odpowiedzialność karna za naruszenie praw autorskich;
http://www.prawoautorskie.gov.pl/media/czwarte_forum/Forum_Prawa_Autorskiego_tezy_przepisy_karne.doc
http://www.prawoautorskie.gov.pl/media/czwarte_forum/Forum_Prawa_Autorskiego_tezy_przepisy_karne.pdf

7. Cele strategiczne, cele pośrednie i sposoby działania

Administracja państwowa współpracująca z organizacjami reprezentującymi twórców, artystów wykonawców, producentów, wydawców oraz innych posiadaczy praw, a także przedstawicieli użytkowników swymi wielowymiarowymi działaniami powinna zmierzać do minimalizowania poziomu naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych, jak również pozostałych praw własności intelektualnej. Tym samym konieczność zapewnienia skutecznej ochrony praw autorskich i praw pokrewnych w internecie nie powinna zatem budzić żadnych wątpliwości. Internet nie zmienia bowiem podstawowego celu tych praw, jakim jest ochrona i zapewnienie odpowiedniego wynagrodzenia wysiłków twórczych, artystycznych czy inwestycji dokonywanych przez wydawców, producentów i nadawców. Jednocześnie, poczynania te powinny umożliwiać rozwój kultury i opartych na niej przemysłów stanowiących istotną część tzw. gospodarki opartej na wiedzy.

Istotnym jest podkreślenie, że ochrona przedmiotów praw wyłącznych nie powinna z kolei powodować ograniczeń w dostępie społeczeństwa do kultury, wiedzy i informacji. Równolegle prowadzona działalność edukacyjna połączona z poszerzaniem legalnej oferty, jak również konsekwentna polityka ścigania i karania sprawców działających w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osiągających z takich zachowań stałe źródło dochodu, powinny służyć realizacji celów strategicznych. Śledząc postęp technologiczny należy umieć przewidywać, że powstawać będą nowe, nieznane dzisiaj modele użytkowania systemów teleinformatycznych, prowadzenia w nich interesów oraz formy naruszeń, a inne zaś będą zanikać. Ważne jest zatem aby takie procesy obserwować i odpowiednio wcześniej reagować na niepożądane zjawiska. Zadaniem Zespołu jest zapewnienie równowagi między tymi celami i formami działań służących ochronie istotnych społecznie wartości, jakimi jest z jednej strony twórczość i kreatywność, a z drugiej dostęp obywateli do źródeł wiedzy i dóbr kultury.

Zakłada się, że realizacja celów strategicznych będzie dokonywana przez współpracujące ze sobą jednostki administracji państwowej. Jednakże, za koordynację działań w ramach indywidualnych celów strategicznych są odpowiedzialni poszczególni ministrowie i szefowie urzędów. Wspomnieć także należy, że realizacja Propozycji opiera się na zasadzie partnerstwa publiczno – społecznego. Oznacza to, że działania podejmowane przez władzę publiczną są – w miarę możliwości – konsultowane i uzgadniane z organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi oraz innymi podmiotami społecznymi, w tym organizacjami społecznymi zajmującymi się prawem autorskim, prawami pokrewnymi oraz innymi prawami własności intelektualnej.

Realizacja misji będzie oparta na następujących celach strategicznych:

Lp.	CELE STRATEGICZNE	ORGAN ODPOWIEDZIALNY
1.	Umocnienie współpracy pomiędzy administracją i służbami państwowymi w celu skuteczniejszego zapobiegania naruszeniom praw własności intelektualnej (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Służba Celną RP, Ministerstwo Gospodarki, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuratura Generalna, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego).	Minister Spraw Wewnętrznych (Policja, Straż Graniczna RP), Minister Administracji i Cyfryzacji, Minister Finansów (Służba Celną RP), Minister Gospodarki, Urząd Patentowy RP, Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Minister Edukacji Narodowej, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
2.	Poprawa sprawności postępowań przygotowawczych oraz sądowych dotyczących ochrony praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej.	Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury.
3.	Ograniczanie naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej na targowiskach.	Minister Spraw Wewnętrznych, Policja, Minister Finansów (Służba Celną RP).
4.	Analiza aktualnych tendencji dotyczących naruszeń i egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych.	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Minister Sprawiedliwości, Minister Spraw Wewnętrznych, Policja, Prokuratura Generalna.
5.	Prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomości społecznej i prawnej w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych, innych praw własności intelektualnej oraz ich znaczenia dla rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy.	Urząd Patentowy RP, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Minister Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji.
6.	Wzmocnienie współpracy międzynarodowej.	Minister Spraw Wewnętrznych (Policja, Straż Graniczna RP), Minister Finansów (Służba Celną RP), Prokurator Generalny, Minister Sprawiedliwości, Minister Spraw Zagranicznych, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

7.1. Cel strategiczny nr 1 – Umocnienie współpracy pomiędzy administracją i służbami państwowymi w celu skuteczniejszego zapobiegania naruszeniom praw własności intelektualnej (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Służba Celną RP, Ministerstwo Gospodarki, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuratura Generalna, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego)

Wzmocnienie współpracy administracji i służb oznacza doskonalenie kanałów przepływu informacji oraz wiedzy, jak również doskonalenie rozwiązań prawnych i pozaprawnych w celu skuteczniejszego zapobiegania naruszeniom praw wyłącznych i zwalczania przestępczości komercyjnej, a także realizację zobowiązań członkowskich w UE i międzynarodowych RP w zakresie polityki ochrony praw własności intelektualnej.

Cel strategiczny 1, Cel pośredni 1.1. (Sposób a).

Cel strategiczny 1: Umocnienie współpracy pomiędzy administracją i służbami państwowymi w celu skuteczniejszego zapobiegania naruszeniom praw własności intelektualnej (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Służba Celną RP, Ministerstwo Gospodarki, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuratura Generalna, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Cel pośredni 1.1.: Zapewnienie przekazu informacji i wiedzy.

Sposób a): Analiza naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych, a także innych praw własności intelektualnej oraz dotychczas podejmowanych inicjatyw i środków w zakresie przeciwdziałania tym naruszeniom.

Organy odpowiedzialne: Minister Spraw Wewnętrznych (Policja, Straż Graniczna RP), Minister Administracji i Cyfryzacji, Minister Finansów (Służba Celną RP), Minister Gospodarki, Prezes Urzędu Patentowego RP, Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Minister Edukacji Narodowej, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działania	Termin Realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Dokonanie analizy naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej, oraz sporządzenie sprawozdania z dotychczas podejmowanych inicjatyw i środków w zakresie przeciwdziałania tym naruszeniom.	do końca lutego każdego roku – raport roczny.	Sporządzenie rocznych raportów i przekazanie ich do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Policja, Straż Graniczna RP, Służba Celną RP, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuratura Generalna, Ministerstwo Gospodarki, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
	1 kwietnia każdego roku – raport końcowy.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
Przygotowanie Propozycji działań na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych 2017 – 2019.	1 października 2016.	Przygotowanie propozycji programowych.	Wszyscy uczestnicy Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych.
	31 grudnia 2016.	Opracowanie Propozycji działań na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Cel strategiczny 1, Cel pośredni 1.1. c.d. (Sposób b).

Cel strategiczny 1: Umocnienie współpracy pomiędzy administracją i służbami państwowymi w celu skuteczniejszego zapobiegania naruszeniom praw własności intelektualnej (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Służba Celną RP, Ministerstwo Gospodarki, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuratura Generalna, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Cel pośredni 1.1.: Zapewnienie przekazu informacji i wiedzy.

Sposób b): Podnoszenie wiedzy i umiejętności podczas szkoleń zmierzających do efektywnego postępowania w sprawach z zakresu naruszeń praw własności intelektualnej.

Organy odpowiedzialne: Minister Spraw Wewnętrznych (Policja, Straż Graniczna RP), Minister Finansów (Służba Celną RP), Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działania	Termin Realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Prowadzenie szkoleń programowych, z elementami majątkowych aspektów praw autorskich i praw pokrewnych.	Proces ciągły.	1. Przeprowadzenie szkoleń dla pracowników podmiotów uczestniczących.	Urząd Patentowy RP.
	do końca lutego każdego roku – raport roczny.	2. Sporządzenie rocznych raportów oraz przekazanie ich do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.	

Cel strategiczny 1, Cel pośredni 1.2.

Cel strategiczny 1: Umocnienie współpracy pomiędzy administracją i służbami państwowymi w celu skuteczniejszego zapobiegania naruszeniom praw własności intelektualnej (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Służba Celna RP, Ministerstwo Gospodarki, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuratura Generalna, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Cel pośredni 1.2.: Funkcjonowanie systemów informatycznych wspierających działania Urzędu Patentowego RP, Służby Celnej RP, Straży Granicznej RP, Policji, prokuratury w zakresie zwalczania naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej.

Sposób a): Zapewnienie funkcjonowania systemów informatycznych.

Organy odpowiedzialne: Urząd Patentowy RP.

Działania	Termin Realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
1. Zapewnienie funkcjonowania Systemu Udostępniania Danych (SUD) posiadającego możliwość generowania informacji z centralnej bazy danych Urzędu Patentowego RP, jak i bazy danych administracji celnej „VINCI”, w zakresie dotyczącym ochrony praw własności intelektualnej. ³⁷	Proces ciągły.	- Przechowywanie, gromadzenie, i udostępniania danych. - Rozwój infrastruktury informatycznej. - Modernizacji oprogramowania. - Udostępnianie dla potrzeb Policji, prokuratury, Służby Celnej oraz Straży Granicznej danych o przedmiotach własności przemysłowej.	<u>Podmioty wykonujące:</u> - Urząd Patentowy RP, - Służba Celna RP. <u>Podmioty wspomagające:</u> Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
	do końca lutego każdego roku – raport roczny.		

³⁷ System Udostępniania Danych (SUD) oraz System bazy danych przejętych towarów i systemu wymiany informacji Służby Celnej RP „Vinci” zostały zrealizowane w ramach Środków Przejściowych 2004 „*Transition Facility 2004 – „Strengthening the protection of intellectual and industrial property rights”* „Wzmocnienie ochrony praw własności intelektualnej i przemysłowej” nr 2004/016– 829.02.02.

Cel strategiczny 1, Cel pośredni 1.2. c.d.

Cel strategiczny 1: Umocnienie współpracy pomiędzy administracją i służbami państwowymi w celu skuteczniejszego zapobiegania naruszeniom praw własności intelektualnej (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Służba Celna RP, Ministerstwo Gospodarki, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuratura Generalna, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Cel pośredni 1.2.: Funkcjonowanie systemów informatycznych wspierających działania Urzędu Patentowego RP, Służby Celnej RP, Straży Granicznej RP, Policji, prokuratury w zakresie zwalczania naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej.

Sposób a) c.d.: Zapewnienie funkcjonowania systemów informatycznych.

Organy odpowiedzialne: Urząd Patentowy RP.

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
1. Zapewnienie funkcjonowania Systemu Udostępniania Danych (SUD) posiadającego możliwość generowania informacji z centralnej bazy danych Urzędu Patentowego RP, jak i bazy danych administracji celnej „VINCP”, w zakresie dotyczącym ochrony praw własności intelektualnej.	Proces ciągły. do końca lutego każdego roku – raport roczny.	- Pomoc organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości w ustaleniu stanu prawnego przedmiotów własności przemysłowej objętych prowadzonymi przez te organy postępowaniami zgodnie z art. 251 ustawy – Prawo własności przemysłowej.³⁸ - Opracowanie raportu rocznego na temat funkcjonowania i korzystania z bazy danych.	<u>Podmioty wykonujące:</u> Urząd Patentowy RP, Służba Celna RP. <u>Podmioty wspomagające:</u> Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

³⁸Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117, z późn. zm.).

Cel strategiczny 1, Cel pośredni 1.2. c.d.

Cel strategiczny 1: Umocnienie współpracy pomiędzy administracją i służbami państwowymi w celu skuteczniejszego zapobiegania naruszeniom praw własności intelektualnej (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Służba Celna RP, Ministerstwo Gospodarki, Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuratura Generalna, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Cel pośredni 1.2.: Funkcjonowanie systemów informatycznych wspierających działania Urzędu Patentowego RP, Służby Celnej RP, Straży Granicznej RP, Policji, prokuratury w zakresie zwalczania naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej.

Sposób b): Kontynuacja prac nad stworzeniem bazy danych przejętych towarów i unijnego systemu Służby Celnej „COPIS”.

Organy odpowiedzialne: Służba Celna RP.

Działania	Termin Realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Prowadzenie niezbędnych prac wykonawczych nad wdrożeniem unijnego systemu informatycznego ochrony praw własności intelektualnej COPIS.	31.12.2013 r. – wdrożenie modułu wniosków o ochronę celną.	Osiągnięcie pełnej kompatybilności krajowego sytemu VINCI z unijnym systemem COPIS. Opracowanie sprawozdania końcowego oraz raportów rocznych na temat funkcjonowania i korzystania z bazy danych.	Służba Celna RP.
	30.06.2014 r. – wdrożenie modułu zatrzymań towarów. Sprawozdanie końcowe.		
	do końca lutego każdego roku – raport roczny.		

7.2. Cel strategiczny nr 2 – Poprawa sprawności postępowań przygotowawczych oraz sądowych dotyczących ochrony praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej

Problemy z ochroną praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej wynikające ze skomplikowanego stanu faktycznego i prawnego poszczególnych spraw, ich szerokiego zakresu przedmiotowo – podmiotowego dotyczą również prokuratur i sądów. Dokonanie analizy prowadzonych postępowań, a także opracowanie wytycznych oraz zaleceń, które mają na celu efektywne prowadzenie postępowań, jest podstawowym sposobem osiągnięcia tego celu strategicznego.

Cel strategiczny 2, Cel pośredni 2.1.

Cel strategiczny 2: Poprawa sprawności postępowań przygotowawczych oraz sądowych dotyczących ochrony praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej.

Cel pośredni 2.1.: Usprawnienie postępowań przygotowawczych prowadzonych w sprawach o czyny zabronione przeciwko prawom autorskim i prawom pokrewnym oraz innym prawom własności intelektualnej.

Sposób: Dokonanie analizy postępowań przygotowawczych z ukierunkowaniem na występujące w ich toku nieprawidłowości.

Organ odpowiedzialny: Prokurator Generalny.

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
1. Przeprowadzenie badania przez jednostki nadrzędne prokuratury akt wybranej kategorii spraw prowadzonych w sprawach o przestępstwa przeciwko prawom autorskim i prawom pokrewnym, ze szczególnym uwzględnieniem naruszeń dokonywanych wykorzystaniem Internetu, oraz innym prawom własności intelektualnej oraz opracowanie zestawień wyników tych badań.	– do końca lutego każdego roku – raport roczny.	Dokonanie na szczeblu Prokuratury Generalnej, analizy wyników badań akt i opracowania wniosków dotyczących najczęściej występujących nieprawidłowości.	Prokuratury apelacyjne, Prokuratura Generalna.
2. Obejmowanie nadzorem służbowym postępowań o przestępstwa przeciwko prawu autorskiemu i prawom pokrewnym oraz innym prawom własności intelektualnej o skomplikowanym stanie faktycznym lub prawnym.	Proces ciągły.	Analiza akt prowadzonych postępowań przygotowawczych oraz postępowań przed sądem o przestępstwa przeciwko prawom autorskiemu i prawom pokrewnym oraz innym prawom własności intelektualnej służąca wypracowaniu wskazówek metodologicznych usprawniających przebieg rozpoznawania spraw, z uwzględnieniem przykładów błędnie prowadzonych postępowań przygotowawczych.	Prokuratury okręgowe, Prokuratura Generalna.
	do końca lutego każdego roku – raport roczny.		

7.3. Cel strategiczny nr 3 – Ograniczanie naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej na targowiskach

Przeniesienie sfery związanej z wykorzystywaniem praw autorskich i praw pokrewnych w znacznej części do internetu spowodowało również wydatny spadek handlu nielegalnymi nośnikami. Nie oznacza to jednak, że zjawisko to całkowicie zanikło. Obrót nielegalnymi egzemplarzami naruszającymi prawa autorskie, choć w mniejszym stopniu niż w przeszłości, trwa na bazarach i targowiskach. Wskazane są zatem dalsze przedsięwzięcia mające na celu eliminowanie tego zjawiska szczególnie, że akcje Policji, Służby Celnej i kontroli skarbowej dotyczą głównie fałszowanych towarów, które naruszają prawa do znaków towarowych. Nie należy jednak tracić z pola widzenia naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Cel strategiczny 3, Cel pośredni 3.1.

Cel strategiczny 3: Ograniczanie naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej na targowiskach.

Cel pośredni 3.1.: Nadzór nad przestrzeganiem praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej na terenach targowisk.

Sposób: Prowadzenie czynności służbowych.

Organ odpowiedzialny: Minister Spraw Wewnętrznych (Policja, Straż Graniczna), Minister Finansów (Straż Graniczna RP).

Działania	Termin Realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Podejmowanie działań zmierzających do zatrzymywania nielegalnych egzemplarzy.	Proces ciągły.	Prowadzenie czynności służbowych, zgodnie z kompetencjami. do końca lutego każdego roku – raport roczny uwzględniający także dane dotyczące innych praw własności intelektualnej.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Służba Celna RP, Straż Graniczna RP.
	do końca lutego każdego roku – raport roczny.		

7.4. Cel strategiczny nr 4 – Analiza aktualnych tendencji dotyczących naruszeń i egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych

Szybki rozwój systemów telekomunikacyjnych, jaki nastąpił w ostatni dwudziestolecie spowodował, że wykorzystywanie technik cyfrowych i systemów informatycznych do tworzenia, dystrybucji i eksploatacji utworów stało się już codziennością. Wśród wielu pozytywnych następstw, jakim jest na przykład pojawianie się nowych kanałów dystrybucji dorobku twórczego dające twórcom możliwości łatwiejszego i tańszego dotarcia do znacznie większej liczby odbiorców, wykorzystywanie technologii cyfrowych niesie również i negatywne skutki w postaci niekontrolowanego wzrostu naruszeń praw autorskich. Istnieje zatem nagląca potrzeba refleksji nad ochroną praw autorskich i praw pokrewnych w internecie.

Obecnie debata na temat dostosowania prawa autorskiego do rzeczywistości cyfrowej jest prowadzona w ramach powołanego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na początku 2013 r. Forum Prawa Autorskiego.³⁹ Forum jest stałą platformą dyskusji o zagadnieniach związanych z prawem autorskim. Jego członkowie zastanawiają się także nad kierunkami koniecznych zmian, które wynikają z potrzeby implementacji prawa unijnego. Ponadto Forum Prawa Autorskiego jest miejscem prowadzenia dyskusji o zmianach w europejskim prawie autorskim.⁴⁰

Ze względu na to, że zmiana modeli internetowej dystrybucji treści jest dynamiczna, a efektywność dochodzenia praw oceniana jest jako niewystarczająca, planowane jest powołanie dwóch roboczych grup eksperckich z udziałem wszystkich zainteresowanych partnerów społecznych oraz podmiotów świadczących profesjonalną pomoc prawną w zakresie prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Pierwsza grupa, w skład której powinni wejść m.in. przedstawiciele Policji, prokuratury i sądownictwa, winna identyfikować przyczyny, które prowadzą do niejedności orzecznictwa i praktyki organów ścigania, wskazywać błędy najczęściej popełniane w postępowaniach sądowych i przygotowawczych oraz analizować przypadki nadużywania praw podmiotowych przez użytkowników chronionych treści. Druga, w skład której powinni wejść również przedstawiciele przedsiębiorców zajmujących się legalną dystrybucją treści w internecie, winna skupić się na analizie praktyki funkcjonowania nielegalnych platform zapewniających dostęp do treści. Jej celem winno być także opracowanie metod zmniejszenia skali naruszeń prawa autorskiego, które ograniczałyby dostęp

³⁹ Dotychczas odbyło się pięć spotkań Forum Prawa Autorskiego, podczas których uczestnicy dyskutowali na następujące tematy: 1) wprowadzenie do polskiego prawa zasad korzystania z utworów osieroconych, zapewnienie szerszego dostępu do dzieł, których nakład został wyczerpany (dzieł *out-of-commerce*), 2) zasady finansowania Funduszu Promocji Twórczości, 3) dozwolony użytek publiczny na rzecz instytucji kultury oraz w obiegu informacji oraz wprowadzenie prawa do wynagrodzenia za publiczne użyczenie egzemplarzy utworów (wypożyczenia biblioteczne), 4) odpowiedzialność karna za naruszenie praw autorskich, 5) reforma europejskiego prawa autorskiego.

Wszystkie informacje na temat Forum Prawa Autorskiego znajdują się na stronie:

<http://www.prawoautorskie.gov.pl/pages/strona-glowna/zmiany-w-prawie-prawo-autorskie/forum-prawa-autorskiego.php>

⁴⁰ Zob. przyp. 1.

nielegalnych serwisów do przepływów pieniężnych w internecie i rynku reklamowego (tzw. *follow-the-money-attitude*).

Należy przy tym wyraźnie zaznaczyć, że prace tych grup nie miałyby wpływu na zmianę przepisów powszechnie obowiązującego prawa, ale winny służyć diagnozowaniu praktycznych problemów i wypracowaniu zaleceń w tym względzie.

Ważnym punktem wyjściowym do dyskusji o przyszłości prawa autorskiego i wsparciem merytorycznym dla działalności organów władzy publicznej jest poznanie zasad działania cyfrowych rynków dystrybucji treści oraz praktyk społecznych odbiorców dóbr kultury. Dotychczas na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego została opracowana analiza rynku muzycznego i audiowizualnego w Polsce.⁴¹ Kolejne badania będą dotyczyć rynku wydawniczego oraz gier komputerowych.

⁴¹ Zob. przyp. 27 i 28.

Cel strategiczny 4, Cel pośredni 4.1.

Cel strategiczny 4: Analiza aktualnych tendencji dotyczących naruszeń i egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Cel pośredni 4.1. Prowadzenie dialogu środowiskowego.

Organy odpowiedzialne: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działania	Termin Realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Organizacja spotkań w ramach Forum Prawa Autorskiego.	Proces ciągły.	- Opracowanie materiałów na Forum Prawa Autorskiego. - Opracowanie oraz publikacja materiałów końcowych.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Departament Własności Intelektualnej i Mediów.
	do końca lutego każdego roku – raport roczny.		

Cel strategiczny 4, Cel pośredni 4.2.

Cel strategiczny 4: Analiza aktualnych tendencji dotyczących naruszeń i egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Cel pośredni 4.2. Prowadzenie badań nad zjawiskami związanymi z naruszeniami praw autorskich i praw pokrewnych oraz praktykami korzystania z treści przez użytkowników internetu.

Sposób a): Badania ekonomiczno – społeczne.

Organy odpowiedzialne: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działania	Termin Realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Przeprowadzenie badań rynków: – muzycznego – zachowania konsumentów, – audiowizualnego, – wydawniczego oraz – gier komputerowych.	2014 – 2016. do końca lutego każdego roku – raport roczny.	Publikacja badań.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Departament Własności Intelektualnej i Mediów.

Cel strategiczny 4, Cel pośredni 4.2. c.d.

Cel strategiczny 4: Analiza aktualnych tendencji dotyczących naruszeń i egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Cel pośredni 4.2. Prowadzenie badań nad zjawiskami związanymi z naruszeniami praw autorskich i praw pokrewnych.

Sposób b): Badania statystyk orzeczeń zapadłych w postępowaniach sądowych z przepisów karnych ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Organy odpowiedzialne: Minister Sprawiedliwości.

Działania	Termin Realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Opracowanie statystyk skazań z przepisów karnych ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.	2014 – 2016.	Publikacja badań w corocznym raporcie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.	Ministerstwo Sprawiedliwości.

Cel strategiczny 4, Cel pośredni 4.2. c.d.

Cel strategiczny 4: Analiza aktualnych tendencji dotyczących naruszeń i egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Cel pośredni 4.2. Prowadzenie badań nad zjawiskami związanymi z naruszeniami praw autorskich i praw pokrewnych.

Sposób c): Identyfikacja przyczyn prowadzących do niejednorodności orzecznictwa i praktyki organów ścigania poprzez rozpoznanie najczęściej popełnianych błędów w postępowaniach przygotowawczych i sądowych oraz ocena przypadków nadużywania praw podmiotowych przez uprawnionych i użytkowników chronionych treści.

Organy odpowiedzialne: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działania	Termin Realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Prace w grupie roboczej.	2014 – 2016.	Przeprowadzenie analizy najczęściej występujących trudności w prowadzonych postępowaniach. Sprawozdanie roczne.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Prokuratura Generalna, zainteresowane organizacje społeczne.

Cel strategiczny 4, Cel pośredni 4.2. c.d.

Cel strategiczny 4: Analiza aktualnych tendencji dotyczących naruszeń i egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Cel pośredni 4.2. Prowadzenie badań nad zjawiskami związanymi z naruszeniami praw autorskich i praw pokrewnych.

Sposób d): Identyfikacja funkcjonowania nielegalnych platform zapewniających dostęp do treści prawno autorskich z uwzględnieniem do przepływów pieniężnych w internecie i rynku reklamowego.

Organy odpowiedzialne: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działania	Termin Realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Prace w grupie roboczej.	2014 – 2016.	Przeprowadzenie analiz mających na celu określenie grup osób i instytucji odnoszących korzyści z prowadzonej nielegalnej działalności oraz wypracowanie metod ograniczających skalę aktywności naruszającej prawa własności intelektualnej. Sprawozdanie roczne.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Prokuratura Generalna oraz zainteresowane organizacje społeczne.

Cel strategiczny 4, Cel pośredni 4.2. c.d.

Cel strategiczny 4: Analiza aktualnych tendencji dotyczących naruszeń i egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Cel pośredni 4.2. Prowadzenie badań nad zjawiskami związanymi z naruszeniami praw autorskich i praw pokrewnych.

Sposób e): Opracowanie metodyki pracy organów ścigania przy ujawnianiu i zwalczaniu naruszeń praw własności intelektualnej w internecie

Organy odpowiedzialne: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działania	Termin Realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Prace w grupie roboczej.	2014 – 2015.	Opracowanie projektu postępowania organów ścigania w przypadkach przestępstw dokonanych za pomocą Internetu.	Zainteresowani przedstawiciele administracji rządowej oraz organizacji społecznych.

7.5. Cel strategiczny nr 5 – Prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomości społecznej i prawnej w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych, innych praw własności intelektualnej oraz ich znaczenia dla rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy.

Kształtowanie świadomości prawnej i obywatelskiej, za pomocą działań edukacyjnych, jest niezwykle istotne ze względu na zmiany postaw społecznych. Za deklarowanym poparciem dla zasad własności intelektualnej skrywa się bardziej złożona i niekiedy pełna sprzeczności rzeczywistość. Istnieje również pewien poziom tolerancji dla twierdzenia, że naruszanie własności intelektualnej można uznać za uzasadnione. W niektórych środowiskach nie istnieją pozytywne wzorce zachowań polegające na kupowaniu oryginalnych dóbr. Powszechna dostępność lub relatywnie niska cena produktów sprzedawanych przez nieuprawnionych sprawia, że nabywanie legalnych nagrań, wideogramów, programów komputerowych, podręczników, czy uprawnione używanie treści redakcyjnych jest uważane za działanie nieopłacalne. To samo odnosi się do sfalszowanych produktów. W ogólnym przekonaniu mało wyrazisty jest także obraz osoby pokrzywdzonej (twórcy dzieła). Trudność stwarza także zrozumienie, na czym polega szkoda i ponoszone ogólne straty, jak również doniosłość społecznej roli praw autorskich i praw pokrewnych oraz ich istoty.⁴²

Realizacją tego celu jest podniesienie wiedzy w zakresie istoty i ochrony praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej, a tym samym akceptacji i urzeczywistniania praworządnych zachowań społecznych. Należy podkreślić, że przełomową inicjatywą było wprowadzenie do standardów kształcenia dla wszystkich kierunków studiów treści związanych z ochroną praw własności intelektualnej.

Urząd Patentowy współpracuje ze środowiskiem akademickim przy realizacji projektów mających na celu opracowanie propozycji programowych, materiałów i pomocy dydaktycznych, a także wykształcenie wykładowców specjalizujących się w zagadnieniach ochrony własności intelektualnej.

W tym zakresie także działania Ministerstwa Edukacji Narodowej wpisują się w „Propozycje działań na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych”. Należy do nich realizacja nowej podstawy programowej określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977), w której uwzględnione zostały treści nauczania dotyczące ochrony własności intelektualnej. Problematyka ta jest ujęta w podstawie programowej przedmiotów takich, jak zajęcia komputerowe, informatyka, plastyka, wiedza o kulturze,

⁴² I tak na przykład analiza poglądów i postaw najmłodszego pokolenia Europejczyków wskazuje, że obywatele w wieku 15–24 lat są najbardziej tolerancyjni, jeśli chodzi o podrabiane towary i nielegalne pobieranie. Młodsze pokolenie jest szczególnie skłonne akceptować nielegalne pobieranie lub uzyskiwanie dostępu do treści chronionych prawami autorskimi, mimo że większość osób z tej grupy wiekowej popiera ogólne zasady własności intelektualnej. *Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union Industry– Level Analysis Report*, op. cit. Zob. przyp. 2.

etyka, przyroda, zajęcia artystyczne, w stopniu odpowiadającym wiekowi oraz percepcji uczniów, na poszczególnych etapach kształcenia. Ponadto Ośrodek Rozwoju Edukacji, jednostka podległa i nadzorowana przez Ministra Edukacji Narodowej, realizuje w ramach projektu „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach”, współfinansowanego ze środków UE, szkolenia dla dyrektorów szkół i nauczycieli, których jednym z modułów są zagadnienia związane z ochroną praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej. Materiały edukacyjne związane z tą problematyką są publikowane na portalu edukacyjnym *Scholaris*⁴³ oraz po zakończeniu realizacji projektu „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach” będą dostępne na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji.

⁴³ Portal wiedzy dla nauczycieli *Scholaris*, <http://scholaris.pl/>.

Cel strategiczny 5, Cel pośredni 5.1.

Cel strategiczny 5: Prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomości społecznej i prawnej w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych, innych praw własności intelektualnej oraz ich znaczenia dla rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy.

Cel pośredni 5.1.: Propagowanie wartości praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej środkami artystycznego wyrazu.

Sposób: Organizacja konkursów plastycznych oraz wystaw. Prowadzenie działań edukacyjnych. Publikacja materiałów.

Organy odpowiedzialne: Urząd Patentowy RP.

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
1. Konkursów plastycznych oraz wystawy: • coroczny konkurs Urzędu Patentowego RP na najlepszy plakat o tematyce związanej z ochroną własności przemysłowej; • wystawa plakatów nagrodzonych w dotychczasowych edycjach konkursów Urzędu Patentowego RP; • Wystawa „Polskie Red Doty”^{44, 45}.	2014 r. 2015 r. 2016 r.	Organizacja oraz rozstrzygnięcie konkursu. Uroczystość wręczenia nagród laureatom kolejnych edycji konkursów Prezesa Urzędu Patentowego RP na plakaty o tematyce związanej z ochroną własności przemysłowej.	Urząd Patentowy RP. Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Kultury, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Instytut Kultury w Paryżu i w Budapeszcie.
2. Publikacja materiałów informacyjno – promocyjnych.	Proces ciągły. do końca lutego każdego roku – raport roczny.	Rozpowszechnienie materiałów propagujących ochronę praw własności intelektualnej wśród grup docelowych.	Urząd Patentowy RP.

⁴⁴ 1-15.06. 2014 r wystawa na Międzynarodowych Targach w Poznaniu pod patronatem Prezydenta RP; 29.06-27.07. 2014 r. Budapeszt; 9.09-17.09. 2014 r. Paryż.

⁴⁵ Konkurs *Red Dot Design Award* organizowany jest od roku 1955 przez jedną z najstarszych i uznanych w świecie instytucji designu – niemieckie *Design Zentrum Nordrhein Westfalen* z siedzibą w Essen. Polacy znajdują się w gronie laureatów od 2008 roku i do obecnej chwili zdobyli łącznie 37 nagród i wyróżnień. Wystawa Polskie Red Doty promuje wszystkie polskie produkty uhonorowane tą nagrodą.

Cel strategiczny 5, Cel pośredni 5.2. (Sposób a)

Cel strategiczny 5: Prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomości społecznej i prawnej w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych, innych praw własności intelektualnej oraz ich znaczenia dla rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy.

Cel pośredni 5.2.: Zwiększanie świadomości oraz pobudzanie zainteresowania problematyką praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej.

Sposób a): Prowadzenie działań edukacyjnych.

Organ odpowiedzialny: Urząd Patentowy RP.

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmiot uczestniczący:
1	2	3	4
Przeprowadzenie konferencji, seminariów, szkoleń, wykładów, spotkań tematycznych, z zakresu prawnej ochrony własności intelektualnej organizowanych przez Urząd Patentowy RP.	październik – grudzień 2014 r. – 2 szkolenia 2015 r. – 3 szkolenia 2014 r. 2015 r.	• Cykl 5 szkoleń o charakterze regionalnym dla przedsiębiorców. • Cykl 32 wprowadzających (16) oraz szkoleń warsztatowych dla przedsiębiorców nt. ochrony własności przemysłowej oraz prowadzenia badań patentowych (16).	Urząd Patentowy RP.

Cel strategiczny 5, Cel pośredni 5.2. (Sposób a) c.d.

Cel strategiczny 5: Prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomości społecznej i prawnej w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych, innych praw własności intelektualnej oraz ich znaczenia dla rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy.

Cel pośredni 5.2.: Zwiększanie świadomości oraz pobudzanie zainteresowania problematyką praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej.

Sposób a): Prowadzenie działań edukacyjnych.

Organ odpowiedzialny: Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmiot uczestniczący:
1	2	3	4
1. Kształcenie dzieci i młodzieży na poszczególnych etapach edukacyjnych w ramach nauczania przedmiotów: • etyka, • zajęcia komputerowe, • informatyka, • plastyka, • wiedza o społeczeństwie, • zajęcia artystyczne.	Proces ciągły.	Nauczanie dzieci i młodzieży w ramach poszczególnych przedmiotów.	Ministerstwo Edukacji Narodowej.
2. Szkolenia z zakresu praw własności intelektualnej, z uwzględnieniem aspektów ich ochrony.	do czerwca 2015 r.	Zorganizowanie szkoleń dla dyrektorów szkół, nauczycieli.	Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, zainteresowane organizacje społeczne.
3. Publikacja materiałów informacyjnych.	Proces ciągły.	Zamieszczenie materiałów edukacyjnych na portalu <i>Scholaris</i> oraz na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji.	Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, zainteresowane organizacje społeczne.

Cel strategiczny 5, Cel pośredni 5.2. (Sposób b)

Cel strategiczny 5: Prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomości społecznej i prawnej w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych, innych praw własności intelektualnej oraz ich znaczenia dla rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy.

Cel pośredni 5.2.: Zwiększanie świadomości oraz pobudzanie zainteresowania problematyką praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej.

Sposób b): Organizacja konkursu naukowego wśród kadry naukowej oraz studentów.

Organy odpowiedzialne: Urząd Patentowy RP.

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Organizacja konkursów naukowych. Rozpisanie edycji konkursu na najlepszą pracę habilitacyjną, doktorską, magisterską i studencką związaną z tematyką ochrony własności przemysłowej oraz wynalazek i wzór użytkowy. Coroczny konkurs Urzędu Patentowego RP na najlepsze prace naukowe o tematyce związanej z ochroną własności przemysłowej.	XII edycja - 2014 r. XIII edycja - 2015 r. XIV edycja – 2016 r.	Rozstrzygnięcie konkursu. Uroczystość wręczenia nagród laureatom kolejnych edycji konkursów Prezesa Urzędu Patentowego RP na najlepsze prace naukowe o tematyce związanej z ochroną własności przemysłowej oraz wynalazki i wzory użytkowe.	Urząd Patentowy RP, Ministerstwo Gospodarki.
- Coroczne konkursy: - Ambasador Szkolnej Wynalazczości; - na informację medialną oraz - na etiudę filmową.⁴⁶	II edycja – grudzień 2014 r. III edycja – czerwiec 2015 r. IV edycja – grudzień 2016 r.		

⁴⁶ Konkurs „Ambasador Szkolnej Wynalazczości”, skierowany jest do dzieci, które nie ukończyły 13 roku życia. Do konkursu zgłaszać należy wynalazki, rozwiązanie techniczne, gry planszowe lub komputerowe.

Cel strategiczny 5, Cel pośredni 5.2. (Sposób b) c.d.

Cel strategiczny 5: Prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomości społecznej i prawnej w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych, innych praw własności intelektualnej oraz ich znaczenia dla rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy.

Cel pośredni 5.2.: Zwiększanie świadomości oraz pobudzanie zainteresowania problematyką praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej.

Sposób b): Prowadzenie platformy internetowej. Szkolenia e-learningowe.

Organy odpowiedzialne: Urząd Patentowy RP.

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
• Prowadzenie internetowej platformy edukacyjnej. • Szkolenia e-learningowe. • Patronat i koordynacja studiów podyplomowych nt. ochrony własności intelektualnej adresowanych do pracowników szkół wyższych.⁴⁷	Proces ciągły.	• Aktualizacja internetowego kompendium wiedzy z zakresu szeroko rozumianej problematyki ochrony własności intelektualnej, w tym także zarządzania prawami wyłącznymi, transferu technologii. • Prowadzenie szkoleń.	Urząd Patentowy RP.

⁴⁷ Studia są prowadzone na Uniwersytecie Warszawskim i Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie.

7.6. Cel strategiczny nr 6 – Wzmocnienie współpracy międzynarodowej

Problemy związane z naruszeniami praw własności intelektualnej mają charakter horyzontalny. Dotyczą one wszystkich sektorów przemysłu, a ponadto są powiązane z różnymi rodzajami przestępczości zorganizowanej o charakterze międzynarodowym. Ponadto, wzrastająca tendencja naruszeń praw własności intelektualnej online osiągnęła niepokojące rozmiary. Dotyczy to szczególnie sektorów twórczych. Należy mieć zatem na uwadze, że wysiłki na rzecz zapobiegania tym naruszeniom wymagają intensyfikacji współpracy polskich służb zarówno ze służbami państw członkowskich UE, jak i krajów trzecich. W tym zakresie współpraca na szczeblu unijnym i międzynarodowa jest standardem działania Polski.

Cel strategiczny 6. Cel pośredni 6.1.

Cel strategiczny 6: Wzmocnienie współpracy międzynarodowej

Cel pośredni 6.1.: Doskonalenie praktyki w ramach postępowań w sprawach o przestępstwa przeciwko prawu autorskiemu i prawom pokrewnym oraz innym prawom własności intelektualnej.

Sposób: Prowadzenie postępowań przygotowawczych w kooperacji ze służbami innych państw.

Organy uczestniczące: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Policja, Straż Graniczna RP), Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Finansów (Służba Celna RP), Prokuratura Generalna, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
i	2	3	4
1. Prowadzenie postępowań przygotowawczych w konkretnych sprawach w ramach współpracy międzynarodowej ze służbami innych państw.	Proces ciągły. do końca lutego każdego roku – raport roczny.	Opracowanie sprawozdań.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Finansów (Służba Celna RP), Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

8. Zasady wprowadzania zmian do Propozycji

W trakcie realizacji Strategii może okazać się konieczne wprowadzanie do niej zmian wynikających z aktualnych sytuacji. Zgodnie z zakresem uprawnień określonych w § 3 Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2000 r. Zespół ma możliwość przedstawiania Prezesowi Rady Ministrów propozycji niezbędnych zmian Propozycjach.⁴⁸

9. Skutki dla budżetu państwa

Zadania określone w załączniku do Strategii nie wywołają szczególnych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Wszystkie zadania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jak i podległych mu służb porządku publicznego, a także Służby Celnej RP, Ministerstwa Sprawiedliwości Prokuratury Generalnej realizowane są w ramach wykonywania obowiązków służbowych. Obejmuje to także szkolenia kierunkowe.

Należy także podkreślić, że wiele zadań, jak np. szkolenia, kampanie edukacyjne, magazynowanie zatrzymanych towarów jest wykonywanych nieodpłatnie przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi oraz innych partnerów społecznych, których działalnością jest ochrona tych praw.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

/-/ Małgorzata Omilianowska

⁴⁸ Zob. przyp. 14.